

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Факультет економіки та бізнесу
Кафедра економіки і бізнесу

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
(<http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=937>)

Викладач	д.е.н., професор Тетяна ЯВОРСЬКА http://www.tsatu.edu.ua/et/people/javorska-tetjana-ivanivna/
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180

Загальний опис навчальної дисципліни

Анотація курсу. Дисципліна «Методологія економічних досліджень» спрямована на формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти загальних та фахових компетентностей щодо методики проведення економічного дослідження з урахуванням логічної послідовності його етапів. Дисципліна направлена на вивчення таких питань, як: сутності науки та система закономірностей, з якими пов'язано її сучасний розвиток; класифікація наукових знань; об'єкт, предмет, та мета наукового дослідження; сутність науково – дослідницької діяльності; класифікація наукових досліджень за основними напрямками; сутність економічної інформації та її класифікація; методи обробки первинної інформації; поняття методології, методики та класифікація методів дослідження; умовний поділ загальнонаукових методів; загально – наукові методи, які використовуються на теоретичному рівні дослідження; загальнонаукові методи, які використовуються на теоретичному та емпіричному рівнях дослідження; загальнонаукові методи емпіричного дослідження; групи конкретно-наукових методів дослідження: соціально – економічної статистики та економіко-математичні методи; сутність методів соціально-економічного прогнозування; структурні особливості наукових робіт та їх стиль; сутність та композиція дисертаційної роботи, особливості оформлення наукових текстів.

Метою дисципліни є надання здобувачам теоретичних знань і практичних навичок з питань суті та організації наукових економічних досліджень, їх методики та правильного обрання об'єкта та предмета дослідження, критеріїв та системи оцінюваних показників, алгоритму виконання економічної наукової роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Завдання дисципліни полягає у ознайомленні з основними поняттями, категоріями та методологією наукових досліджень; набутті практичних навичок застосування загальнонаукових та конкретно-наукових методів економічних досліджень; формуванні навичок організації процесу наукового дослідження; розвитку умінь роботи з джерелами інформації у процесі наукового дослідження; стимулюванні пошукової активності, прагнення до творчого пошуку.

Результати навчання (компетентності)

Компетентності, які здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни

Спеціальність	Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	ЗК1. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК6. Здатність спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професійних груп у національному та міжнародному контексті. ЗК7. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.	ФК1. Здатність формувати науковий світогляд у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ФК2. Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу. ФК3. Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження. ФК4. Здатність до виконання наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем. ФК6. Здатність до використання теоретичного і методичного інструментарію та математичних методів в економіці та фінансах.	РН1. Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. РН2. Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз. РН4. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших. РН7. Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. РН8. Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу. РН9. Обирати методи для проведення досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що забезпечують досягнення поставленої мети. РН10. Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем. РН13. Дотримуватись правил академічної доброчесності у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Орієнтовний перелік тем лекцій

1. Теорія наукових досліджень.
2. Складові організації та методології наукового дослідження.
3. Підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження.
4. Загальні методи наукових досліджень.
5. Методи соціально-економічної статистики.
6. Спеціальні методи економічних досліджень.
7. Методи соціально-економічного прогнозування.

8. Види наукових досліджень, науковий стиль їх оформлення.
9. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.
10. Дисертаційна робота: написання, оформлення, захист

Орієнтовний перелік тем практичних занять

1. Методика обґрунтування проблеми економічних досліджень та встановлення її структури.
2. Класифікація наукових досліджень та форми оформлення їх результатів.
3. Призначення основних видів інформації, суть методів обробки первинної інформації.
4. Загальні методи наукових досліджень.
5. Види економіко-статистичних методів та їх поділ на методи і прийоми обробки даних і методи і прийоми аналізу.
6. Спеціальні методи економічних досліджень.
7. Методи прогнозування, які найбільш широко використовуються в соціально-економічних дослідженнях.
8. Методика підготовки тез наукової доповіді. Порядок написання наукової статті. Критерії оцінювання науковості.
9. Організація кваліфікаційного дослідження на отримання наукового ступеня доктора філософії у галузі економіки.
10. Загальна методика виконання дисертаційної роботи.

Політика курсу

✓ Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання та значною мірою залежить від його систематичності та виконання завдань на освітньому порталі ТДАТУ. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде неатестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані під час консультацій або на освітньому порталі університету. Через об'єктивні причини (наприклад, воєнні дії, карантин, хвороба, участь у конференції, науковому проекті, міжнародному стажуванні) навчання може відбуватись в on-line формі на освітньому порталі ТДАТУ з використанням системи Moodle, або за посередництва інших інформаційно-комунікаційних платформ чи технологій за погодженням із викладачем курсу.

✓ Списування під час виконання контрольних заходів, модульних контролів та екзамену заборонені, зокрема із використанням мобільних гаджетів, комунікаційних засобів тощо.

✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, виконувати графік освітнього процесу.

Рекомендована література

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Андрійчук В. Г. Основи наукових досліджень в агробізнесі : навч. посіб./ Київ : КНЕУ, 2018. 491 с.
3. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
4. Яворська Т. І. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2020. 190 с.

Гарант освітньої програми

Наталя ТРУСОВА